

Inspiratiesessie
25 juni 2025

Gezonde groene steden en dorpen

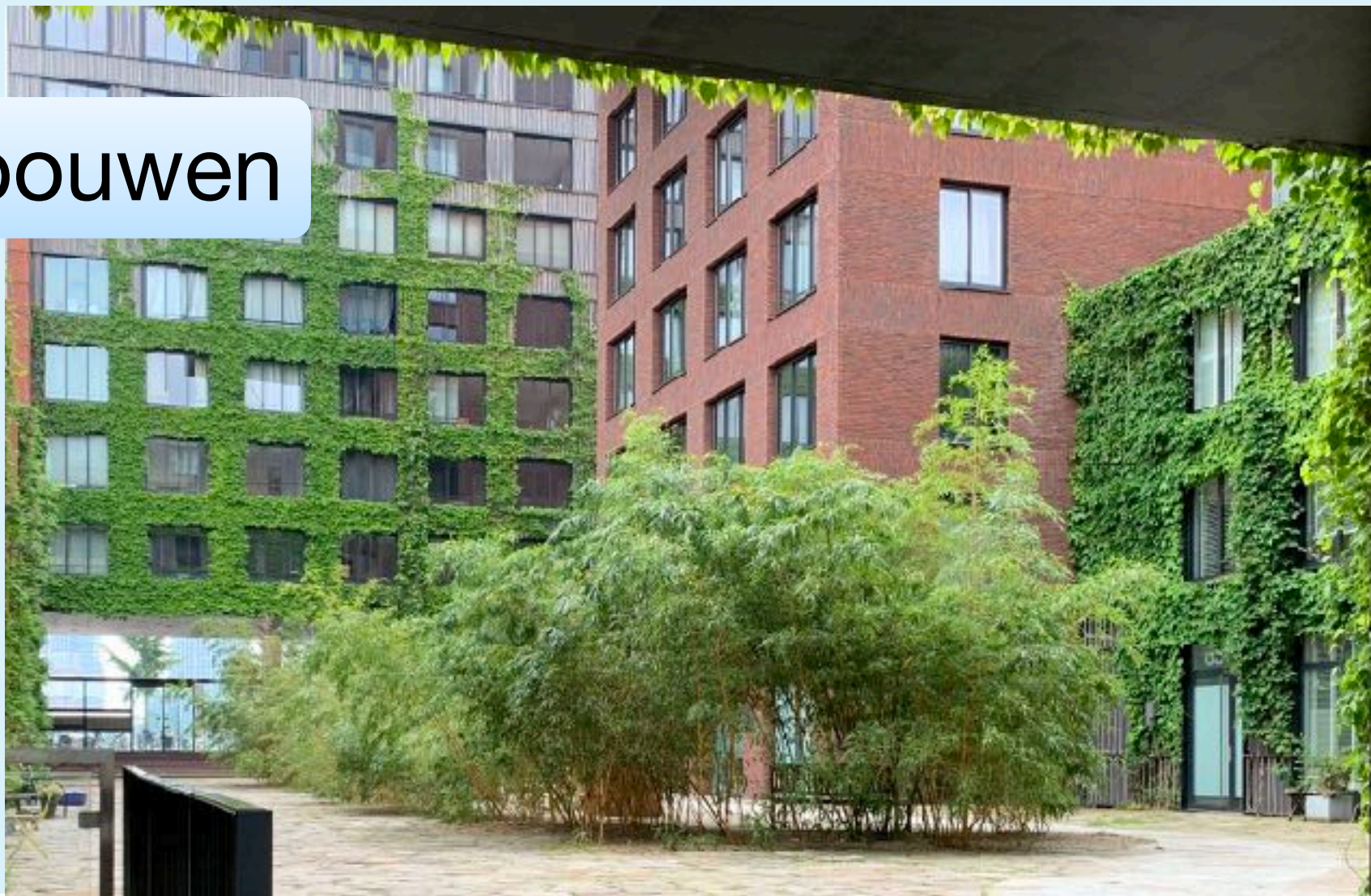
Vanzelfsprekend!

Natuurinclusief bouwen

Roel Bosch,

Architect

Adviseur ruimtelijke kwaliteit

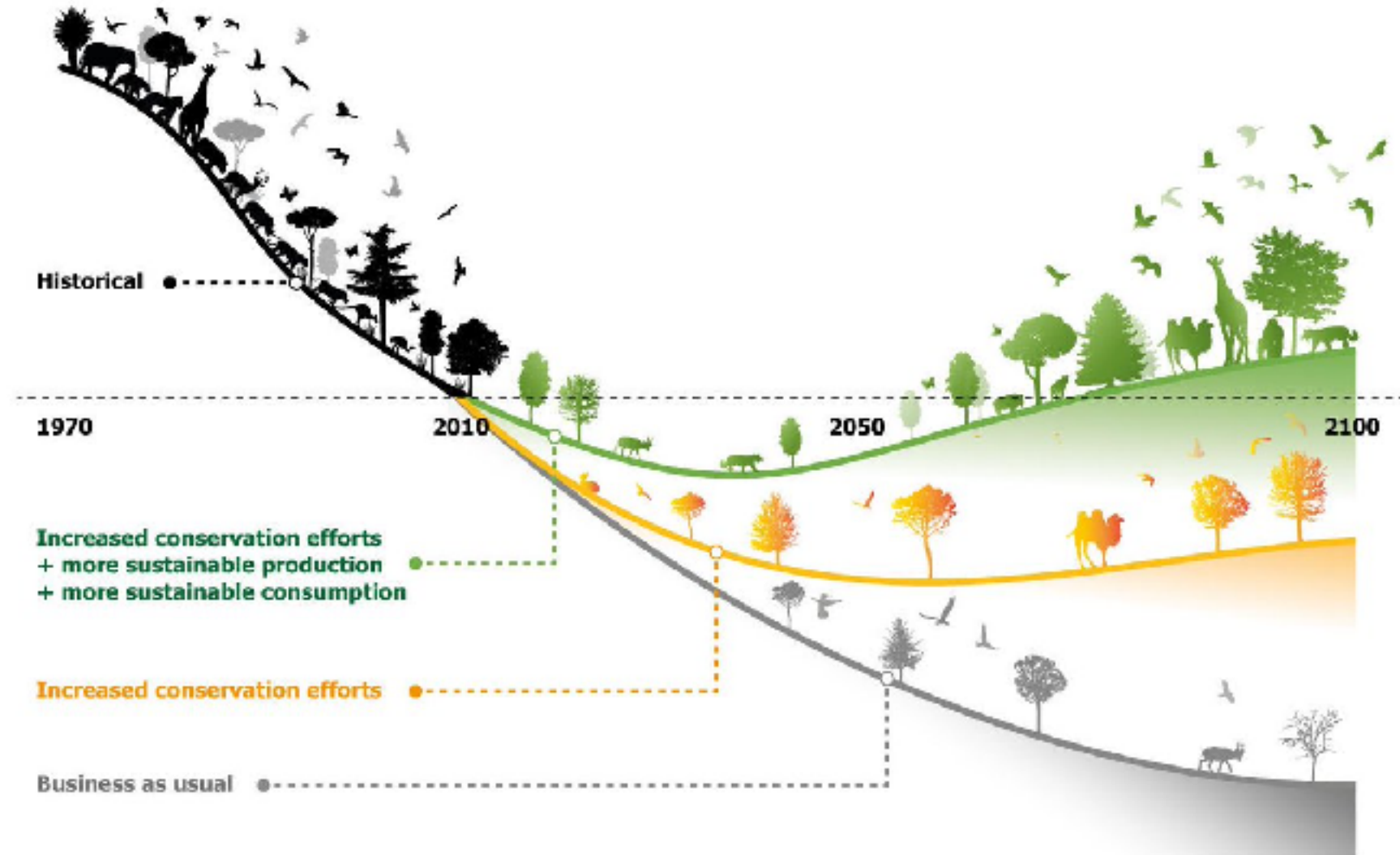
Gezonde groene steden en dorpen

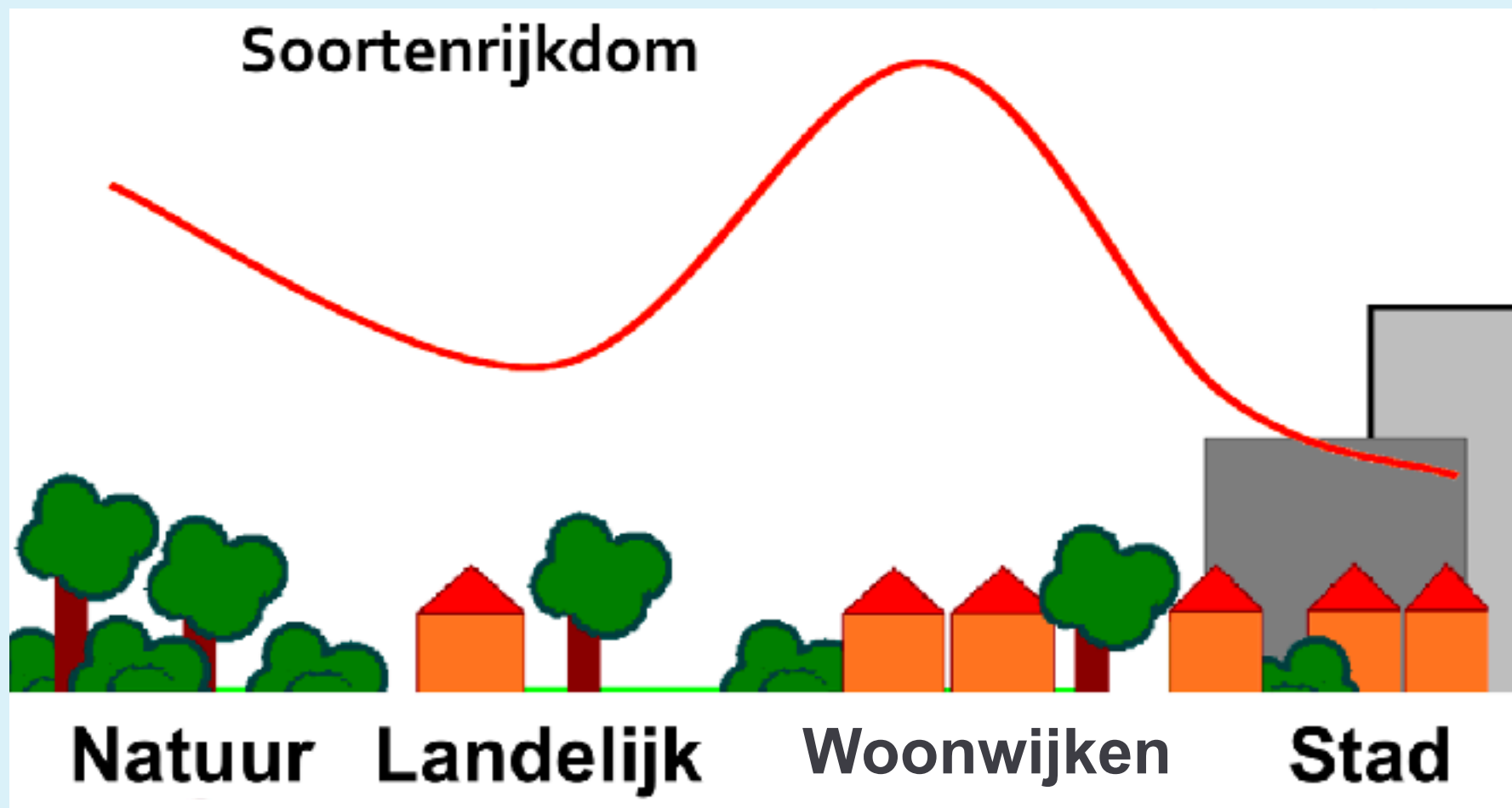
- Herstel biodiversiteit
- Klimaatadaptatie
- Vergroening van steden
- Sociale cohesie
- Gezondheid

Opgave herstel biodiversiteit

Biodiversiteit in de kernen

Veel kansen voor
soortenrijkdom (biodiversiteit)
in de bebouwde omgeving

Brochure Natuurinclusief (ver)bouwen 2.0

2021 / 2024

Inspiratie
voor ontwerp en uitvoering

hetoversticht.nl/nib

Klimaatopgave

Extreme buien

Extreme droogte

Extreme hitte

Klimaatopgave - Parijs

Sociale cohesie

Enschedeestraat / Markt, Hengelo

Vergroening stedelijk gebied

Stedelijk groen écht gezond: bomen blijken ‘medicijn’ tegen hart- en vaatziekten

 [Kaz Schonebeek](#) 18 september 2024 3 minuten

Onderzoek Onderzoek uit het Amerikaanse Louisville laat zien dat bomen en struiken een direct positief effect hebben op de gezondheid van stadsbewoners. Bijzonder is dat het onderzoek de vorm heeft van een klinische studie – wat de uitkomsten extra kracht bijzet.

Meest gelezen

Friso de Zeeuw gebiedsontwikkeling
druk van zijn be

1

De leefstijlbenadering
praktijk een be
nieuwe koers

2

Dit is wat het D.
betekent voor d
gebiedsontwik

3

Stedelijk groen
blijken ‘medicijn’
vaatziekten

4

Rechtvaardigheid inbedden in grote stedselijke projecten, dit begrippenkader moet helpen

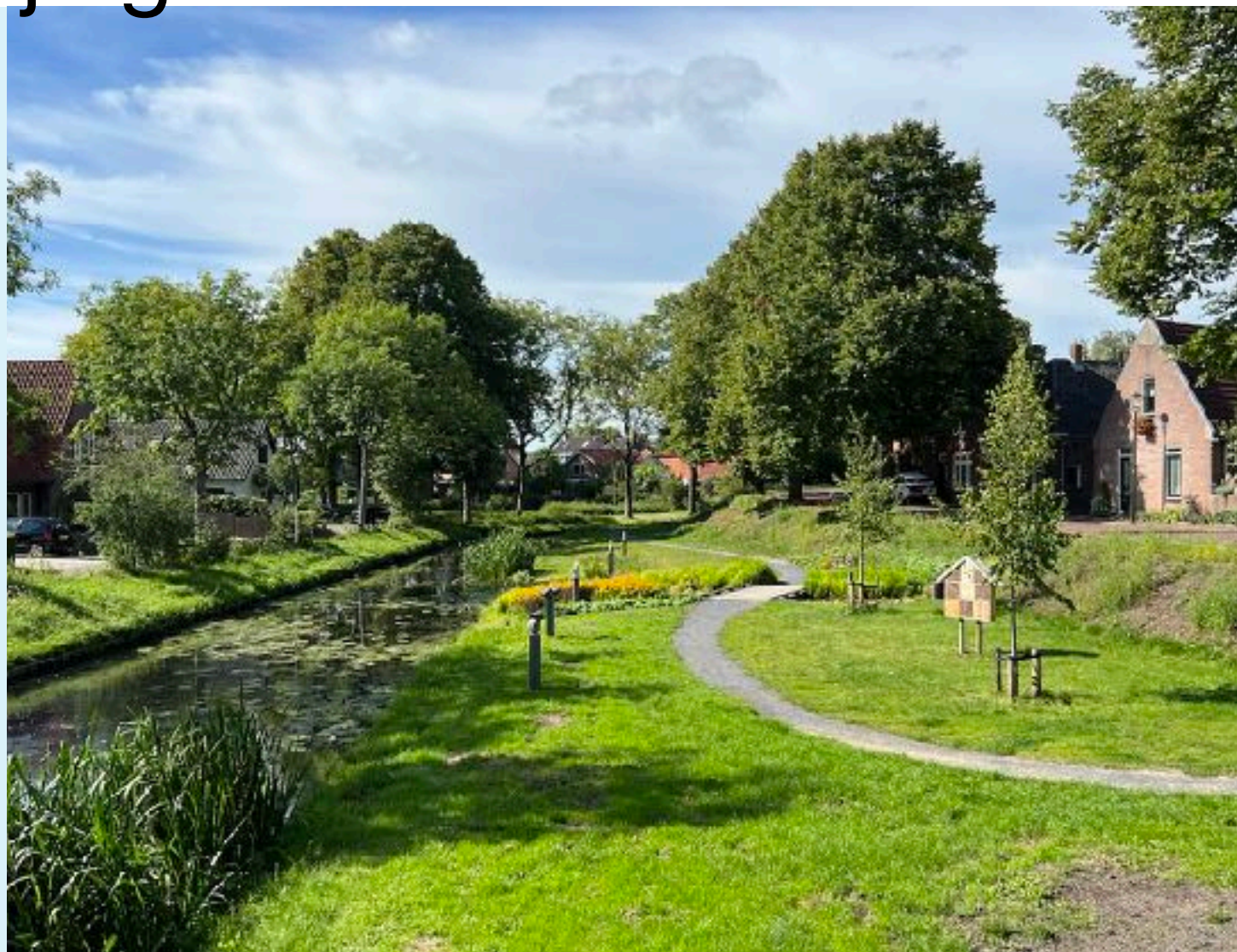
5

Onderzoek uit het Amerikaanse Louisville laat zien dat bomen en struiken een direct positief effect hebben op de gezondheid van stadsbewoners. Bijzonder is dat het onderzoek de vorm heeft van een klinische studie – wat de uitkomsten extra kracht bijzet.

3-30-300 regel stedelijk groen

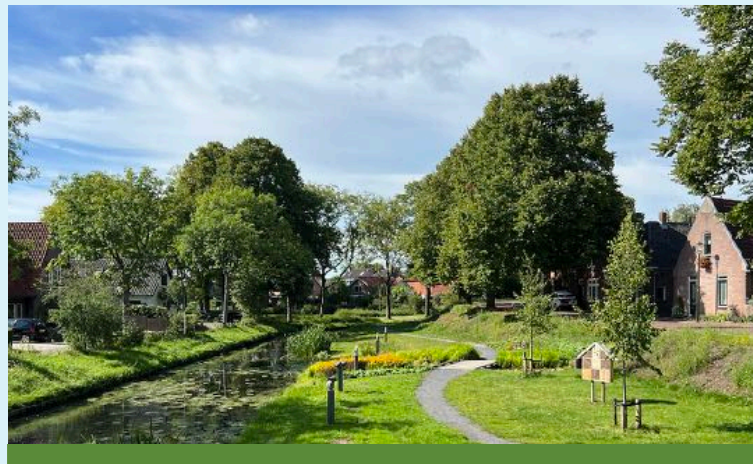
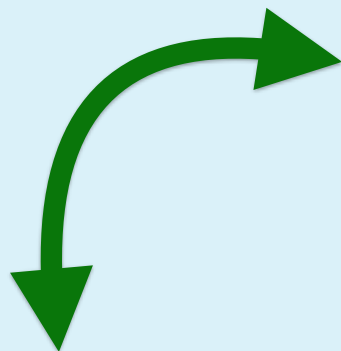
Zie ook: TEEB, iTree (waarde, boomkruinen)

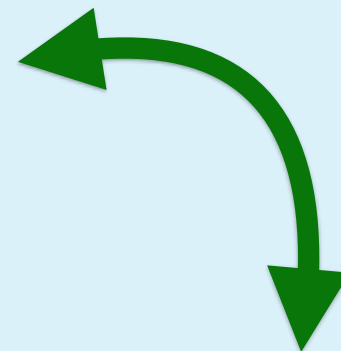
Combineren van opgaven voor gezonde steden

sociale cohesie

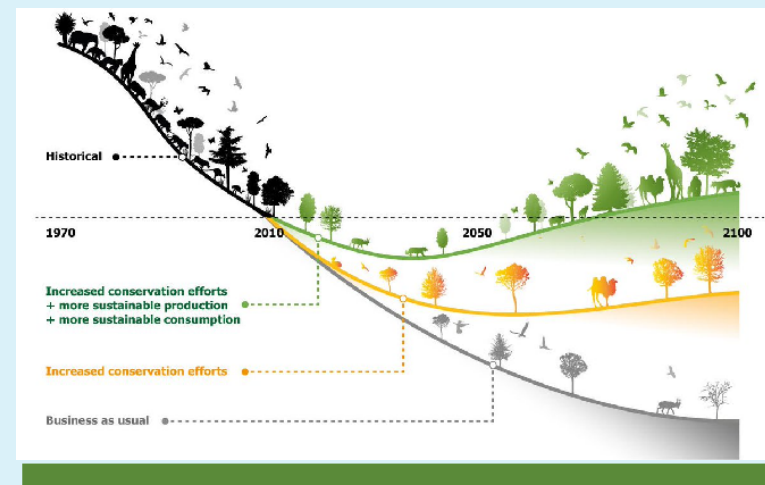
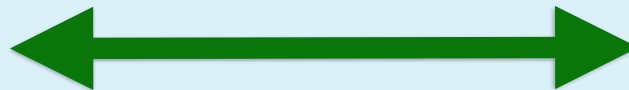
Groen stedelijk gebied

gezondheid

Klimaatopgave

Biodiversiteit

Geertruidenziekenhuis, Deventer

Water vasthouden voorkomt wateroverlast en verdroging en leidt tot **vergroening** en daarmee meer **biodiversiteit**.

Autovrije straten, minimale verharding met wadi's en parkeren in de bouwblokken.

Brouwerij terrein Hengelo

Reconstructie ondergrondse beek en
water lokaal vasthouden.

Wadi's

Piekenhoef, Berghem

Ruwenbosch, Enschede

Zwolle, Groene Loper

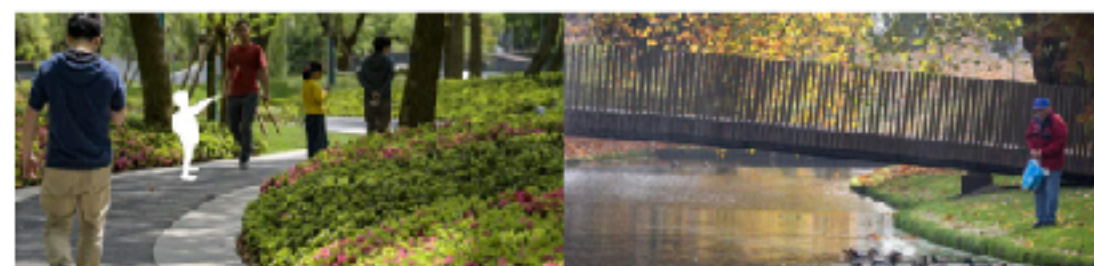
Tegengaan van hittestress

Zwolle, Stationsplein

Singelpark Noorderkwartier, Zwolle

Van een gebied met veel verharding en parkeerplaatsen

Naar een groen gebied voor fietsers en voetgangers

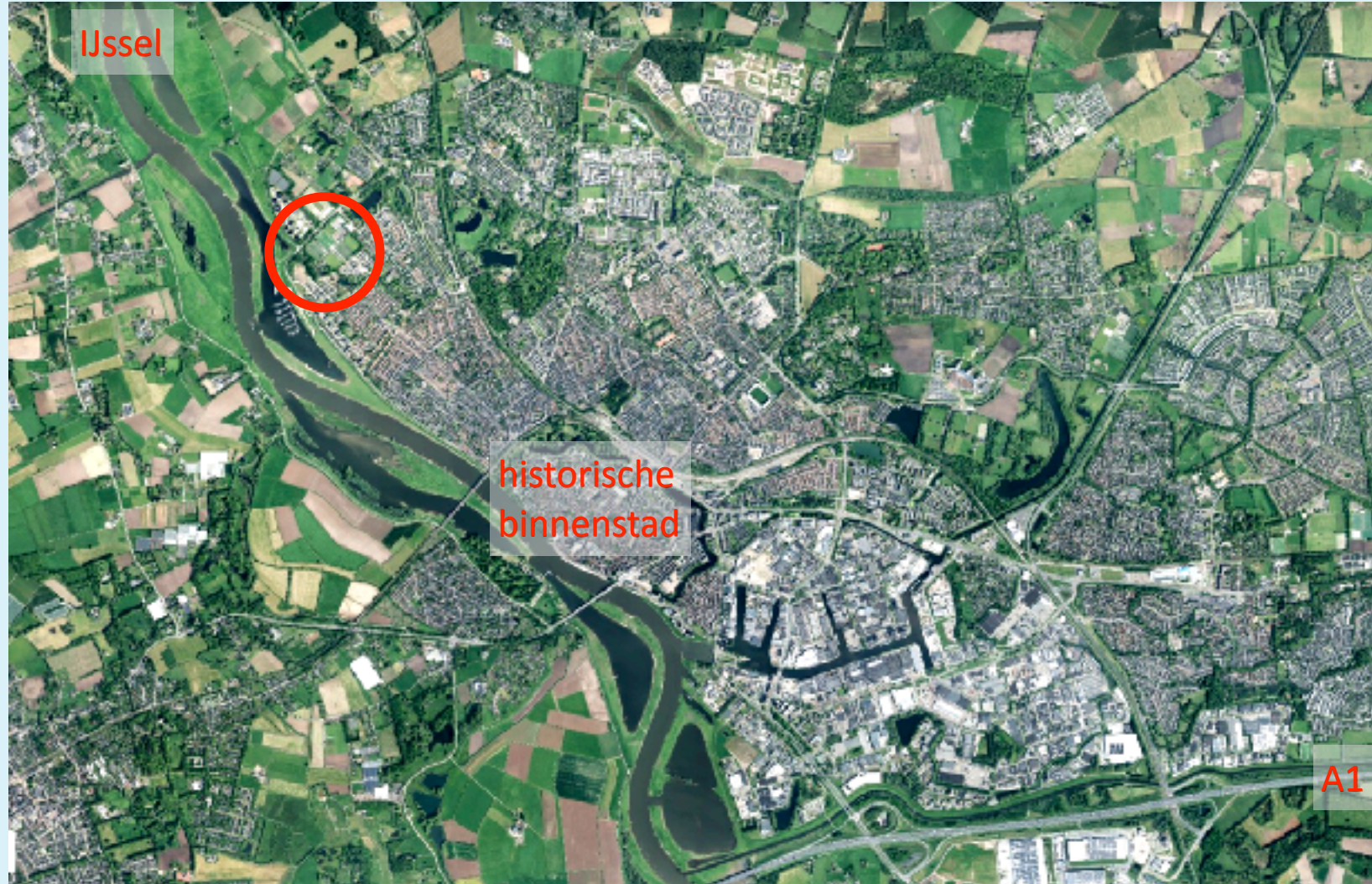
Singelpark Noorderkwartier, Zwolle

Deventer

Tuinen van Zandweerd

- Ligging aan de IJssel:
Natura 2000 gebied
- Ambities natuurinclusief bouwen

Tuinen van Zandweerd

Kernwaarde: 'Natuurlijk'.

Puntensysteem NIB.

Water lokaal vasthouden.

Versterken groenstructuur

Tuinen van Zandweerd

Stedenbouwkundig plan:

- bestaande groenstructuren versterkt als buurtpark
- smalle straatprofielen met waterdoorlatende bestrating
- geclusterd parkeren
- erfafscheidingen met hagen

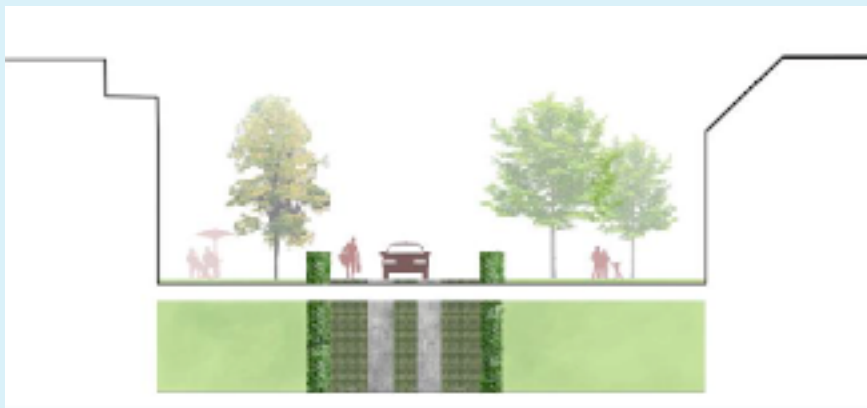

Tuinen van Zandweerd

Klimaatadaptieve straten:

- waterdoorlatende bestrating met groen
- erfafscheidingen met gemengde hagen
- straten als verlengde van de tuin
- bomen?

Autoluw, geen parkeren op de kavel

Tuinen van Zandweerd

Geclusterd parkeren met:

- waterdoorlatende bestrating met groen
- inheemse hagen
- bomen?

Tuinen van Zandweerd

Collectief van tiny houses:

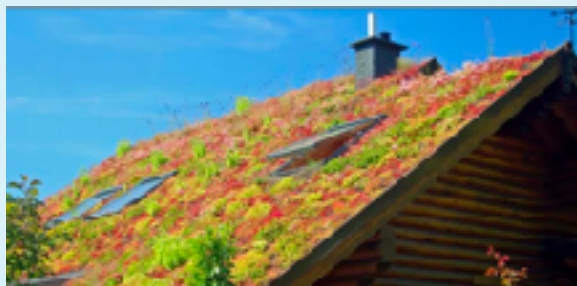
- gemeenschappelijke natuurtuin
- gemeenschappelijke voorzieningen

Tuinen van Zandweerd

Natuurinclusief Bouwen, maatregelen in drie categoriën:

- nestkasten
- groene daken en gevels
- tuin/perceel

Aantal punten

Maatregel	Punten	Keuze
Drie neststenen voor huismussen per woning (aan de noordoostzijde) indien deze hoger dan drie meter geplaatst kunnen worden.	5	
Plaats een vogelvide bij de onderste rij schuine dakpannen in plaats van vogelschroot.	3	
Drie neststenen voor gierzwaluwen per woning (aan de noordoostzijde) indien deze hoger dan vier meter geplaatst kunnen worden én indien er een vrije aanvliegroute is.	5	
Nestplaatsen creëren voor huiszwaluwen.	3	
Nestplaatsen creëren voor spreeuwen.	1	
Inbouwkasten plaatsen voor vleermuizen, vanaf vier meter hoogte én op de zuidwestzijde. De kasten mogen niet verlicht worden.	5	
Vleermuiskast plaatsen aan buitenzijde gevel, vanaf vier meter hoogte én op de zuidwestzijde. De kasten mogen niet verlicht worden.	1	
Insectenhotel (1,50 x 1,50 m) plaatsen in de tuin of aan de gevel (aan de zuidwestzijde).	1	
Insectentuinmuur of gedeelte (1,50 m hoog x 3 m lang) in de tuin toepassen (aan de zuidwestzijde).	2	
Groen dak extensief (streekeigen soorten, grondlaag vier-zeven centimeter) toepassen.	2	
Groen dak intensief (streekeigen soorten, grondlaag 80-120 cm) toepassen.	5	
Groen dak natuur (streekeigen soorten, grondlaag variëren tussen 20-40 cm) toepassen.	3	
Bruin dak toepassen. De dakbedekking bestaat uit zand en stenen ten behoeve van scholekster en zwarte roodstaart.	2	
Waterdak toepassen. Op het dak staat permanent water en heeft een overstort, waardoor het water na een bui geleidelijk afgevoerd wordt. Beplanting is streekeigen.	2	
Groene gevel van streekeigen soorten	2	
Geveltuin van streekeigen soorten bij blinde muren.	1	

Tuinen van Zandweerd

Nestvoorzieningen voor huismussen, gierzwaluwen,
vleermuizen, ...

3-6 per woning

1. Opbouwkasten

Tuinen van Zandweerd

2. Inbouwkasten

Tuinen van Zandweerd

Groene daken

Groene gevels in wording

Tuinen van Zandweerd

Natuurinclusieve tuinen

Tuinen van Zandweerd

Appartementengebouw:

Hangende Tuinen van Zandweerd

Groene binnenhoven

Groene oases met collectieve binnentuinen

Havenkwartier Deventer

Brinken, kloostertuinen, groene hoven

Gebruik historische groene typologieën in nieuwe toepassingen

Particuliere initiatieven

Stimuleren en faciliteren van buurtinitiatieven

Assendorp, Zwolle

Groene bedrijventerreinen

Maatregelen bestaande bedrijventerreinen

Eigen terrein:

- hagen (gemengde streekeigen soorten)
- waterdoorlatende bestrating (parkeren)
- onnodige verharding vergroenen
- bomen aanplanten

Gebouwen:

- groene gevels (kantoren, blinde gevels)
- groene daken (zeker bij de kantoren)
- nestvoorzieningen aanbrengen

Collectief:

- vergroenen van de straten
- clusteren van groen met meerdere bedrijven en gemeente gezamenlijk

Kennispark, Enschede

Nieuwe bedrijventerreinen

Stedenbouwkundig plan:

Groene dooradering met diversiteit aan beplanting

Water: oppervlaktewater, wadi's, infiltratie

Wandel (ommetje bij de lunch) en fietsroutes

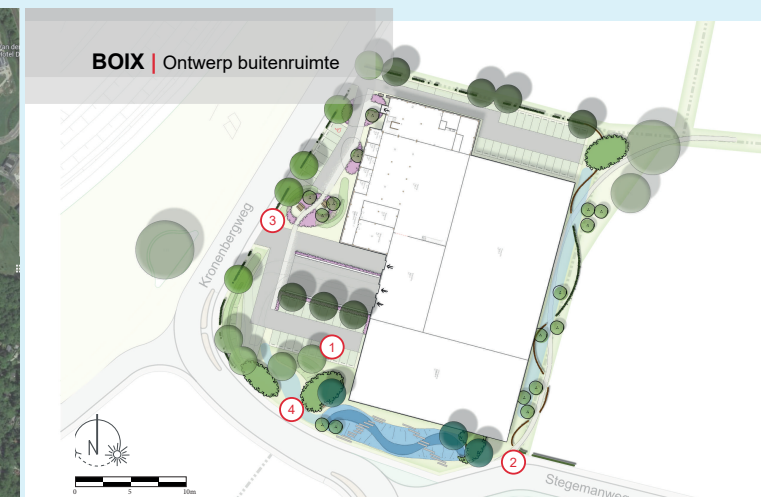
Bedrijven:

Groene omzoming met wadi's

Groene oase met wandelpaden en verblijf

Gebouwen:

- groene gevels
- groene/bruine daken (zeker bij kantoren)
- nestvoorzieningen aanbrengen

A1 Bedrijventerrein, Deventer

Denk vanuit vergroening

Ontwerp steden als parken en dorpen als landschappen

Het Oversticht

Aan de Stadsmuur 79-83

Postbus 531

8000 AM Zwolle

038 – 421 32 57

www.hetoversticht.nl

